

OBSAH

PŘEDMLUVA K PRVNÍMU VYDÁNÍ

7

KALEVALA

RUNA PRVÁ

- Runa se počíná. [1-103]
Dcera vzduchu spouští se do moře, kde větrem a vlnami obtěžkána stává se
paní vody. [104-176]
Kachna sobě hnízdo svila a vejce snesla na koleně paní vody. [177-212]
Vejce vypadnou z hnízda, rozbijí se na kousky a kousky promění se v zemi,
oblohu, slunce, měsíc a oblaka. [213-244]
Paní vody stvoří okřídli, zálivy i pobřeží, hlubiny i mělčiny mořské. [245-280]
Väinämöinen narodí se z paní vody, dlouho těká po vlnách, až konečně
přistane ku břehu. [281-344] 13

RUNA DRUHÁ

- Väinämöinen vystoupí na zemi bezstromnatou a dopustí, aby Sampsa
Pellervoinen sil stromy. [1-42]
Dub zpočátku neroste, ale po opětém zasetí bujně vyrazí a rozprostře se
nad celou zemí a zabrání svítiti jak měsíci, tak slunci. [43-110]
Pidimužik vystoupí z moře a skácí dub; měsíc a slunce jsou opět
viditelný. [111-224]
Ptáci pějí na stromech, zeliny, květiny a jahody rostou ze země; jediný
ječmen ještě nechce vzejíti. [225-236]
Väinämöinen najde několik ječných zrn v písku na břehu, pokácí les a nechá
státi toliko břízu, aby byla ptákům místem odpočinku. [237-264]
Orel z vděčnosti, že strom ponechán, aby stál, vykřeše Väinämöinenovi
oheň, kterýmžto je s to lesinu podpáliti. [265-286]
Väinämöinen zaseje ječmen, modlí se za vzrůstu zdar a doufá, že se
budoucně bude dařiti. [287-378] 19

RUNA TŘETÍ

- Väinämöinen prospívá ve vědění a nabývá proslulosti. [1–20]
Joukahainen podstoupí s ním zápas o vědění a přemožen vyzve ho na souboj
mečí; Väinämöinen odrazí a zařiká Joukahaina do bažiny. [21–330]
Úzkost přišla na Joukahaina v bahně i slibuje nakonec sestru svoji za
manželku Väinämöinovi, čímž je Väinämöinen smířen a jej zase
z bahna vyprostí. [331–476]
Joukahainen kráčí ve zlé míře domů a vypravuje matce, jaká nehoda potkala
ho cestou. [477–524]
Matka se raduje slyšíc, že dostane Väinämöina za zetě, ale dcera se rmoutí
a pláče. [525–579]

2 5

RUNA ČTVRTÁ

- Väinämöinen zastihne sestru Joukahainovu v háji a žádá ji sobě
za manželku. [1–30]
Dívka běží plačíc domů a vypravuje věc matce. [31–116]
Matka jí zakazuje rmoutiti se a poroučí opět se rozveseliti a skvostně se
vystrojiti. [117–188]
Dívka stále tone v pláči a praví, že do konce vyjítí nechce za muže příliš
letitého. [189–254]
V žalu odejde a zabloudí v pustém lese, spěchá k neznámému břehu
morskému, počne se koupati a zahyne ve vodách. [255–434]
Matka pláče dnem i nocí pro zhynulou dceru. [435–518]

3 4

RUNA PÁTÁ

- Väinämöinen jde sestru Joukahainovu z moře vylovit a skutečně ji chytí na
udici v podobě neznámé ryby. [1–58]
Chce ji na kusy rozřezati, ale ryba se mu z ruky vysmekne do moře
a oznamuje, kdože jest. [59–133]
Väinämöinen marně se namáhá, aby se ryby opět zmocnil buď slovy, buď
nástroji rybářskými. [134–163]
Kráčí smuten domů a obdrží od mrtvé svojí matky radu, aby šel ucházeti se
o pannu severu. [164–241]

4 2

RUNA ŠESTÁ

- Joukahainen nenávidí Väinämöina a číhá naň na cestě do Pohjoly. [1–78]
Uzří ho, an řekou se brodí na koni jeda, a střelí po něm, avšak trefí pouze
koně jeho. [79–182]
Väinämöinen spadne do vody; bouře ho žene na širé moře a Joukahainen
plesá domnívaje se, že Väinämöinen plesá svých nikdy více pěti
nebude. [183–234]

4 6

- sampa; kdyby po dobrém poloviny nedostali, že by si mocí vzali celé. [1-58]
- Paní nad Pohjolou nehodlá jim ho dáti ani po zlém a sbírá lid pohjolský k obraně. [59-64]
- Väinämöinen vezme kantele, počne hráti a uspí hudbou všechen lid pohjolský, načež jde s tovaryši svými vyhledat sampo; vynesou je ze skalného vrchu a dopraví na svou loď. [65-164]
- Uvážejí sampo po lodi z Pohjoly a šťastně se blíží domovu. [165-265]
- Třetího dne paní nad Pohjolou procitne ze spánku a vidouc, že je sampo odvezeno, způsobí hustou mlhu, velikou vichřici a jiná protiventství, aby zadržela únosce sampa, až ona jich dohoní; za bouře nové kantele spadne Väinämöinovi do moře. [309-562]
- 3 0 7

RUNA ČTYŘICÁTÁ TŘETÍ

- Paní nad Pohjolou vypraví válečnou loď a pronásleduje únosce sampa. [1-22]
- Když jich dohoní, strhne se boj mezi Pohjolou a Kalevalou, jež zůstane vítězem. [23-257]
- Avšak paní nad Pohjolou podaří se svrhnouti sampo z lodi do moře, kde se na kusy rozbije. [258-265]
- Větší kusy padnou na dno a stanou se morskými poklady, menší pudí vlna ku břehu, z čehož Väinämöinen raduje se doufaje, že se stanou počátkem nového zdaru. [266-303]
- Paní nad Pohjolou hrozí, že zničí všeliký úspěch Kalevaly, kterýchžto hrozeb neleká se Väinämöinen [304-367]
- Zarmoucena nad ztrátou toho, co bylo silou a mocí její, paní nad Pohjolou vrací se do Pohjoly a nemá ze sampa ničeho kromě jediného krůvku. [368-383]
- Väinämöinen pečlivě sesbírá ze břehu drobtý sampa, učiní, aby rostly, a přeje, aby byly ku věčnému štěstí jeho vlasti. [384-433]
- 3 1 6

RUNA ČTYŘICÁTÁ ČTVRTÁ

- Väinämöinen jde, aby z moře vylovil ztracené kantele, ale marně. [1-76]
- Zrobil si pak nové kantele z břízy, na něž hrál k potěšení každého a všeho, co bylo kolem něho. [77-334]
- 3 2 3

RUNA ČTYŘICÁTÁ PÁTÁ

- Paní nad Pohjolou posílá na Kalevalu nemoci. [1-190]
- Väinämöinen lékuje lidi mocnými říkadly a mastmi. [191-362]
- 3 2 9

RUNA ČTYŘICÁTÁ ŠESTÁ

- Paní nad Pohjolou pošle medvěda na stáda Kalevaly. [1-20]
Väinämöinen medvěda skolí, načež následují obvyklé v Kalevale
radovánky. [21-606]
Väinämöinen zpívá, hraje na kantele a vyslovuje naději, že Kalevala
v budoucnosti se dočká radosti a spokojenosti. [607-644] 3 3 5

RUNA ČTYŘICÁTÁ SEDMÁ

- Měsíc a slunce sestoupí, aby slyšely Väinämöina housti. Paní nad Pohjolou se
jich zmocní, uschová je v lůně hory a uchvátí oheň z jizeb
Kalevaly. [1-40]
Prabůh Ukko, nejsa zvyklý v nebi na tmu, vykřeše z ohně nový měsíc
a slunce. [41-82]
Oheň spadne na zemi a Väinämöinen i Ilmarinen jdou ho hledat. [83-126]
Víla vzduchu jim vypravuje, že oheň spadl do jezera Alue a tam byl od ryby
spolknut. [127-312]
Väinämöinen a Ilmarinen jdou, aby rybu vylovili lýčenou sítí, ale nedokážou
toho. [313-364] 3 4 5

RUNA ČTYŘICÁTÁ OSMÁ

- Upletou sobě lněnou síť a jdou na lov ryby, spolknou oheň,
a vyloví ji. [1-192]
Oheň nalezen v bříše ryby, ale uprchne opět a šeredně Ilmarinovi popálí
obličej a ruce. [193-248]
Oheň pospíchá do lesa, širé lány zpusťší a stále dál se valí, až konečně je
zdolán a zaveden do tmavých jizeb Kalevaly. [249-290]
Ilmarinen zotaví se z popálení. [291-372] 3 5 1

RUNA ČTYŘICÁTÁ DEVÁTÁ

- Ilmarinen uková nový měsíc i slunce, ale nedovede, aby svítily. [1-74]
Väinämöinen doví se hřebím, že měsíc a slunce jsou v Pohjole zavřeny
v lůně hory, táhne do Pohjoly, pobije se s lidem pohjolským a dosáhne
vítězství. [75-230]
Jde do hory pro měsíc a slunce, ale nemůže se dostatí dovnitř. [231-278]
Vrátí se domů, aby si dal ukovatí nástroje, kterými by horu otevřel. Zatímco
je Ilmarinen ková, paní nad Pohjolou pojme strach, že s ní bude zle,
i propustí měsíc a slunce z hory. [279-362]
Väinämöinen vida měsíc i slunce na obloze pozdravuje je a žádá, by vždycky
krásně vycházely a zemi štěstí přinášely. [363-422] 3 5 7

RUNA PADESÁTÁ

- Mariattě panně narodil se syn z maliny. [1-350]
Robátko se ztratilo a bylo posléz nalezeno v bahně. [351-424]
Starec přiveden, aby dítě pokřtil, ale on zdráhá se pokřtiti děcko nemající
otce, pokud by nebylo ohledáno a rozhodnuto, má-li býti naživu
ponecháno. [425-440]
Přijde Väinämöinen a usoudí, aby podivné dítě bylo usmrceno, ale syn
maliny jej kárá, že křivě usoudil. [441-474]
Starec dítě pokřtí za krále Karélie, pročež Väinämöinen se rozhněvá a odejde
nadobro ze země, když byl předpověděl, že ještě jednou dobude
nového sampa, nové kantele a světlo národu opatří; odpluje pak na
měděném člunu za obzor, kde dosud mešká, ale kantele a slavné
zpěvy zůstavil národu dědictvím. [475-512]
Runa závěrečná. [513-620] 3 6 4
- ELIAS LÖNNROT A KALEVALA 3 7 4
- VYSVĚTLIVKY 3 7 9
- SLOVNÍČEK 3 8 3
- EDIČNÍ POZNÁMKA 3 8 6

RUNA SEDMÁ

- Väinämöinen nemálo dní plove širým mořem; orel jej nalezne a z vděčnosti za to, že Väinämöinen při klučení pralesa břizu nedotknutu zůstavil, vezme ho na záda a nese na břeh Pohjoly, kde paní nad Pohjolou laskavě ho do domu přijme a uvítá. [1-274]
- Väinämöinu stýská se po domově, ale paní nad Pohjolou žádá, aby prve zkul sampo, a slibuje mu svou dceru za manželku. [275-322]
- Väinämöinen slibuje, až se vrátí, že jí pošle Ilmarina, jenž za něj sampo zkujе, a od paní nad Pohjolou obdrží saně i koně, aby se mohl vrátiti domů. [323-368] 5 0

RUNA OSMÁ

- Cestou Väinämöinen uzří strojnou pannu Pohjolanku a nabízí jí svou ruku. [1-50]
- Panna posléz přivoluje, vystaví-li jí loďku z třísek vřetena a vpraví-li jí na vodu, aniž by se dotkla proudu. [51-132]
- Väinämöinen dá se do práce, ale tne se do kolena a neumí krev zastaviti. [133-204]
- Jde hledat muže vědmého a nalezne starce, který se chvastá, že krev uzavře. [205-283] 5 6

RUNA DEVÁTÁ

- Väinämöinen vypravuje starci původ železa. [1-266]
- Starec kárá železo a pronáší slova krev tišící; krev se zastaví. [267-418]
- Starec dá svému synu udělati mast, maže a váže ránu; Väinämöinen se pozdraví a děkuje Jumalovi za poskytnutou pomoc. [419-586] 6 1

RUNA DESÁTÁ

- Väinämöinen vrátí se domů a vyzve Ilmarina, aby šel ucházet se o pannu Pohjolanku, již mohl by si zasloužit ukováním sampa. [1-100]
- Ilmarinen nechce, co živ bude, do Pohjoly, ale Väinämöinen Istí dostane ho na cestu. [101-200]
- Ilmarinen jde do Pohjoly, kdež ho nejlíp uvítají a vyzvou, aby zhotovil sampo. [201-280]
- Ilmarinen ukuje sampo a paní severu vpraví je do kamenné hory pohjolské. [281-432]
- Ilmarinen žádá, aby mu panna dána byla za odměnu jeho práce; panna dělá okolký a praví, že ještě není na vdavky. [433-462]
- Ilmarinen dostane loďku, vrátí se domů a vypravuje Väinämöinovi, že v Pohjole sampo ukul. [463-510] 7 0

RUNA JEDENÁCTÁ

- Lemminkäinen vypravuje se do Saari, aby se ucházel o pannu z rodu
výborného. [1–110]
Saarijské dívky vysmívají se mu, ale brzy se smíchu nabaží a sblíží se
s ním. [111–156]
Jenom Kyllikki, kvůli níž právě byl přišel, nemůže si po dobrém nakloniti,
pročež nakonec uchvátí ji silou, hodí ji do saní a ujíždí. [157–272]
Kyllikki pláče a činí Lemminkäinovi výčitky zvláště pro jeho boječtivost;
Lemminkäinen slibuje, že nikdy víc do války nepotáhne, slíbí-li zase
Kyllikki, že nikdy víc do vsi tančit nepůjde, a oba sliby své přísahou
stvrdí. [273–314]
Lemminkäinova máti raduje se mladé nevěště. [315–402]

7 8

RUNA DVANÁCTÁ

- Kyllikki zapomíná své přísahy a jde do vsi, pročež Lemminkäinen prudko se
rozhněvá a si umíní, že ji hned opustí a do Pohjoly pro jinou si
půjde. [1–128]
Matka namáhá se všemožně, aby syna od cesty odvrátila, a praví, že by ho
tam mohli zabít; Lemminkäinen právě se česé; mrští hněvně
hřebenem a předpovídá, až z tohoto hřebenu, že i jeho krev
poteče. [129–211]
Vypravuje se na cestu, jde do Pohjoly a zpěvem vyčaruje muže z jejich
domů; jen šeredu skotáka jediného nechal bez účinku
zpěvu. [212–503]

8 4

RUNA TŘINÁCTÁ

- Lemminkäinen uchází se o dceru paní severu, jež od něho žádá, by si jí
zasloužil a přivedl jí losa Hiisiova. [1–30]
Lemminkäinen pln zpupně myslí vydá se na lov losa, ale brzy zarmoucen
pozoruje, že pro rozbrídlý sníh losa dohoniti nemůže. [31–270]

9 2

RUNA ČTRNÁCTÁ

- Lemminkäinen vzývá bohy slovesy lovců; posléz lapí losa a dovede jej do
Pohjoly. [1–270]
Podruhé mu uloženo, aby zkrotil Hiisiova ohnivého koně; on jej zauzdí
a vede do Pohjoly. [271–372]
Třetí podmínka mu ustanovena, aby na řece v Tuonele zastřelil labuť;
Lemminkäinen ubírá se k řece v říši mrtvých; tam na něj čeká
opovržený pastucha, zabije jej a uvrhne do vodopádu říše Tuoniovy;
syn Tuoniův mrtvolu vytáhne a rozseká na kusy. [373–460]

9 7

RUNA PATNÁCTÁ

- Druhý den počne ze hřebene Lemminkäinova doma kapat krev, z čehož matka ihned poznává, že syna jejího stihla smrt; spěchá do Pohjoly a vyptává se paní, kam se Lemminkäinen děl. [1–61]
- Paní severu konečně zhurta praví, jakou práci mu vložila, a slunce podává matce zevrubnou zprávu o smrti Lemminkäinově. [62–193]
- Matka Lemminkäinova jde, majíc dlouhé hrábě v rukou, k vodopádu říše mrtvých a hrabe ve vodě, až shromáždí všechny částky mrtvol svého syna, složí je v jeden celek a dovede zařádky a mastmi, že Lemminkäinen opět ožije. [194–553]
- Obživlý Lemminkäinen vypravuje, jak zahynul v řece tuonelské, a vrací se s matkou domů. [554–649] 104

RUNA ŠESTNÁCTÁ

- Väinämöinen posílá Sampsa Pellervoina, aby mu vyhledal stromy na loď; buduje ji, ale nedostává se mu tří vědmých slov. [1–118]
- Nemoha si odnikud vědmých slov opatřit, putuje do Tuonely, kde ho chtějí zadržeti. [119–362]
- Ale Väinämöinen svou mocí vyprostí se z Tuonely a vrátí se na zemi varuje, aby tam nikdo svévolně nechodil, a vypravuje o zlých lidech, kteří v těch smutných a strašných prostorách bydlí. [363–412] 114

RUNA SEDMNÁCTÁ

- Väinämöinen jde do podzemí, aby mu Antero Vipunen slovesa dal, a probudí ho z dlouhého spánku. [1–98]
- Vipunen pozdě Väinämöina a Väinämöinen počne ho v životě trýzniti. [99–146]
- Vipunen zkouší všelikým zpíváním, zařikáváním, zaklínáním a zastrašováním zbavit se nevíтанého hosta, ale Väinämöinen hrozí, že neodejde dříve, dokud neobdrží scházejících sloves, ku stavbě lodi nevyhnutelných. [147–525]
- Vipunen zpívaje vypoví všechno svoje vědění Väinämöinovi, jenž pak vyjde z jeho útroby, navrátí se ku své rozdělané lodi a dostaví ji. [526–619] 121

RUNA OSMNÁCTÁ

- Väinämöinen napne plachtu a plaví se na nové lodi, aby se ucházel o pannu půlnoci. [1–40]
- Sestra Ilmarinova vidí a osloví ho ze břehu, doví se cíle jeho cesty a spěchá pověditi bratru o nebezpečí, že v Pohjole nevěsta jeho jinému se dostane. [41–266]
- Ilmarinen se ozbrojí a jede do Pohjoly, kamž i přibude. [267–470]

Paní nad Pohjolou vidouc, ani ženiši přicházejí, radí dceři, aby vyšla za
 Väinämöina. [471-634]
 Dcera však odpovídá, že podá ruku pouze kujci sampa Ilmarinovi, a odmítá
 Väinämöina, jenž prve do jizby vstoupil. [635-706] 130

RUNA DEVATENÁCTÁ

Ilmarinen vejde do síně půlnoci, žádá o dceru, ale matka ukládá mu
 nebezpečné úkoly. [1-32]
 Podle rady panny půlnoci práce šťastně dokoná, zorav nejprve hadí pole,
 podruhé chytiv Tuoniova medvěda a Manova vlka, potřetí vyloviv
 strašnou a velikou štiku z řeky tuonelské. [33-344]
 Paní nad Pohjolou zaslibuje a zasnubuje dceru svou Ilmarinovi. [345-498]
 Väinämöinen vrací se zle míry ze země půlnocní a varuje každého, aby spolu
 s jiným mladším o dívku se neucházel. [499-518] 141

RUNA DVACÁTÁ

V zemi půlnocní zabíjejí na svatební veselí náramného býka. [1-118]
 Vaří pivo a strojí krmě. [119-516]
 Vysílají sílu zváčů; jediného Lemminkäina nepozvali. [517-614] 149

RUNA DVACÁTÁ PRVÁ

V Pohjole vítají ženicha a jeho družinu. [1-226]
 Hosté jsou přehojně nakrmeni a napojeni. [227-252]
 Väinämöinen zpívá a blahořečí hostitelům. [253-438] 158

RUNA DVACÁTÁ DRUHÁ

Nevěstu vypravují na cestu a připomínají doby dřívější, předpovídají doby
 příští. [1-124]
 Na nevěstu padá smutek. [125-184]
 Nevěstu pohýbají k pláči. [185-382]
 Nevěsta pláče. [383-448]
 Nevěstu těší. [449-522] 165

RUNA DVACÁTÁ TŘETÍ

Nevěstu naučují a napomínají, jak si má při muži vésti. [1-478]
 Stará žebravka vypravuje příběhy svého života, které zažila jako svobodná,
 vdaná i od muže rozvedená žena. [479-850] 173

RUNA DVACÁTÁ ČTVRTÁ

- Ženichovi radí, jak se má chovati ku své nevěstě, a napomínají, aby na ni
nebyl zlý. [1-264]
Starý soused vypravuje, jak on svou ženu k rozumu přivedl. [265-296]
Nevěsta prolévá slzy, že již navždy opustiti musí milé rodiště, a se všemi se
loučí. [297-462]
Ilmarinen posazuje nevěstu do saní, vyjíždí a přijíždí třetího dne večer
domů. [463-528] 185

RUNA DVACÁTÁ PÁTÁ

- Ženicha, nevěstu a svatebčany vítají v domě Ilmarinově. [1-381]
Lid jest přehojně pohostěn pokrmy i nápoji; Väinämöinen zpívá a děkuje
hospodáři, hospodyni, starostě, družičce i jiným
svatebčanům. [382-671]
Väinämöinovi na zpátečné cestě zlomí se saně, jež on spraví a dále domů
jede. [672-737] 193

RUNA DVACÁTÁ ŠESTÁ

- Lemminkäinen hněvá se, že na svatbu nebyl pozván, a myslí, jak by se dostal
do Pohjoly, aniž dbá varování mateřina a smrtelných nebezpečí, která
jej, jak matka pravila, cestou potkají. [1-381]
Vypraví se na cestu a mocí svého vědění mine všechna nebezpečná
místa. [382-775] 204

RUNA DVACÁTÁ SEDMÁ

- Lemminkäinen přijde do Pohjoly a zpuště si tam vede. [1-204]
Hospodář Pohjoly se hněvá, a nemoha Lemminkäina přemoci kouzly, doráží
naň mečem. [205-282]
V souboji Lemminkäinen srazí hospodáři Pohjoly hlavu, kteréhož aby
pomstila hospodyně pohjolská, sbírá vojsko proti němu. [283-420] 215

RUNA DVACÁTÁ OSMÁ

- Lemminkäinen chvátá z Pohjoly a přijda domů táže se matky své, kam by se
mohl uschovati před Pohjolany, kteří, pravil, táhnou válečně proti
němu jedinému. [1-164]
Matka ho kárá, že šel do Pohjoly, dává mu pak na vybranou jedno nebo
druhé útočiště a posléze mu radí, aby se odebral na ostrov za několika
moří, kde druhdy také otec jeho rok velké války v pokoji
prožil. [165-294] 222

RUNA DVACÁTÁ DEVÁTÁ

- Lemminkäinen plaví se mořem a stihne šťastně na ostrov. [1-78]
Na ostrově žije tak rozpustile s dívkami a jinými ženskými hlavami, že muži
rozlícení strojí se ubítí jej. [79-290]
Lemminkäinen je nucen kvapně ostrov opustiti k velikému žalu vlastnímu
i dívek. [291-402]
Na moři strašná bouře zachváti loď Lemminkäinovu, on sám doplave země
a spasí se, obdrží novou loď a pluje na ní dále k rodným břehům.
[403-452]
Vidí, an rodný dům jeho leží popelem a kolem dokola je poušť, dá se proto
do pláče a nářku, zvláště že se bojí, že i matka jeho jest
ubita. [453-514]
Matka však žije uschována v lůně lesa, kdež Lemminkäinen ku své veliké
radosti ji nalezne. [515-546]
Matka vypravuje, jak lid pohjolský přitřhl a krov jejich spálil; Lemminkäinen
slibuje, že vystaví jizby nové a ještě lepší, jak jen mile vykoná pomstu
na Pohjole, a vypravuje matce, kterak hýřil na ostrově, kam se byl
uchýlil. [547-602]

2 2 7

RUNA TŘICÁTÁ

- Lemminkäinen táhne válečně do Pohjoly s Tierou, se svým dřívějším
spolubojovníkem. [1-122]
Paní Pohjoly pošle jim naproti tuhý mráz, jenž jejich loď v moři zamrazí,
a málem i bohatýři byli by zmrzli, kdyby Lemminkäinen říkáním
a zaříkáváním nebyl to překazil. [123-316]
Lemminkäinen se svým druhem vystoupí po ledě na břeh, dlouho bloudí
pustým lesem, až konečně najde cestu domů a spasí se. [317-500]

2 3 6

RUNA TŘICÁTÁ PRVÁ

- Untamo zdvihne vojnu na svého bratra Kalerva, pobije lid Kalervův, takže ze
všeho jeho rodu zbude jediná, samadruhá žena; odvede ji s sebou
a ona porodí v Untamole syna Kullerva. [1-82]
Kullervo již v kolébce pomýšlí na pomstu a Untamo nejednou ukládá o jeho
bezzivotí, ale marně. [83-202]
Kullervo vyroste a kazí každou práci a Untamo ve zlosti jej prodá
Ilmarinovi za parobka. [203-374]

2 4 4

RUNA TŘICÁTÁ DRUHÁ

- Ilmarinova žena posílá Kullerva pást a dá mu na cestu chléb, do kteréhož ze
zloby zapekla kámen. [1-32]
Hospodyně vyháňá stádo na pastvu za obvyklých říkadel. [33-548]

2 5 0

RUNA TŘICÁTÁ TŘETÍ

- Kullervo na pastvě vyjme ze svého uzlu bochník, aby večerěl, zakrojí a zlomí
nůž, což jej v srdci tím krutěji zabolelo, že zlomený nůž byl jedinou
jeho památkou po jeho rodu. [1-98]
- Chce se hospodyně pomstít, vžene stádo do bahna, sežene stádo vlků
a medvědů a večer žene je domů. [99-184]
- Hospodyně jde dojit a je dravou zvěří roztrhána a usmrcena. [185-296] 2 5 8

RUNA TŘICÁTÁ ČTVRTÁ

- Kullervo odejde od Ilmarina, zarmoucen bloudí lesem a paní lesa mu poví,
že otec, matka, bratr a sestra ještě jsou naživu. [1-128]
- Nalezne je na radu paní lesa na hranici lapské. [129-188]
- Matka praví, že jej pokládala za dávno mrtvého, a oznámí mu, že starší dcera
její ztratila se, když byla na jahodách. [189-246] 2 6 3

RUNA TŘICÁTÁ PÁTÁ

- Kullervo počne u rodičů práce konati, protože však nejsou k žádnému
prospěchu, otec jej vypraví na cestu, aby odvedl roční daň. [1-68]
- Na zpětné cestě potká svoji na jahodách zabloudilou sestru a neznaje
přiláká i svede ji. [69-188]
- Když pak se vyjeví, kdo jsou, sestra vrhne se do řeky, Kullervo spěchá domů,
vypravuje matce hroznou příhodu o zahynutí sestřině a sám hodlá
životu svému konec učiniti. [189-343]
- Matka jej zrazuje od sebevraždy a radí, aby se někam ustranil, až by nabyl
klidné mysli. Kullervo ale chce přede vším jiným pomstu vzítí od
Untama. [344-371] 2 6 7

RUNA TŘICÁTÁ ŠESTÁ

- Kullervo vypravuje se do války a loučí se s rodnými, z nichž jedině matce
není lhostejno, vrátí-li se, zemře-li nebo padne. [1-154]
- Vtrhne do Untamoly, všechny zrubá a střechy zapálí. [155-250]
- Vrátí se domů, najde dvůr pustý a prázdný a není v něm živého tvora kromě
starého černého psa, s nímž jde do lesa, aby si zastřelil zvěř
k snědku. [251-296]
- Přijde na místo, kde sestru svedl, a mečem ukončí svůj život. [297-360] 2 7 3

RUNA TŘICÁTÁ SEDMÁ

- Ilmarinen dlouho oplakává mrtvou ženu, uková pak si novou ženu ze zlata
a stříbra, již krušnou prací a lopotou chce duši dát. [1-162]

Spí v noci se svou zlatou chotí, ale prociťna ráno cítí, že ho mrazí bok,
kterým byl obrácen k soše. [163–196]

Nabídne zlatou nevěstu Väinämöinovi, jenž ale jí nechce a radí Ilmarinovi,
aby ji v něco potřebnějšího překoval, anebo ještě raději aby ji zavezl
do země, kde jsou ženšiti zlata lační. [197–250] 2 7 9

RUNA TŘICÁTÁ OSMÁ

Ilmarinen jede do Pohjoly, aby se ucházel o ruku mladší sestry své nebožky
ženy, avšak hrubé lání je mu odpovědí, čímž rozmrzen uchvátí dívku
a unáší ji domů. [1–124]

Panna Ilmarinovi cestou spílá a rozhněvá jej tak, že ji konečně zaříká
v racka. [125–286]

Přijda domů vypráví Väinämöinovi, jak bezstarostný život v Pohjole vedou majíce
sampo, jakož i jak skončily jeho námluvy. [287–328] 2 8 3

RUNA TŘICÁTÁ DEVÁTÁ

Väinämöinen přemlouvá Ilmarina, aby spolu táhli do Pohjoly pro sampo,
Ilmarinen přistane a bohatýři po lodi vydají se na cestu. [1–329]

Lemminkäinen spatří je a slyše, kam se ubírají, nabídne se jim za třetího
a jest ochotně přijat. [330–425] 2 8 9

RUNA ČTYŘICÁTÁ

Bohatýři vyplují k vodopádu a pod vodopádem uvízne loď jejich na hřebeti
veliké štiky. [1–94]

Štika usmrcena, polovice od hlavy vtažena do lodi, uvařena a rozkrájena.
[95–205]

Väinämöinen zrobí z čelisti štiky kantele, na němž ten i onen pokouší se
zahráti, ale marně. [206–343] 2 9 6

RUNA ČTYŘICÁTÁ PRVÁ

Väinämöinen hraje na kantele a hned kdejaký živoucí tvor vzdušný, zemský
i morský přibíhá a kupí se hudbu poslouchaje. [1–168]

Každé srdce je až k slzám dojata; ano i z očí samého Väinämöina roní se
velké krůpěje, padou na zem a stékají do vody, kde se proměňují ve
třpytné, namodralé perly. [169–266] 3 0 2

RUNA ČTYŘICÁTÁ DRUHÁ

Bohatýři přitrhnou do Pohjoly a Väinämöinen oznámí, že si přišli pro část